

Gorzów Wlkp., 02.07.2019 r.

HK-52-15/14/19

+ poczta elektroniczna

OPINIA SANITARNA nr 50/2019

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp., działając na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz.U. z 2019r., poz. 59), art. 6 ust. 1 pkt 1, 4, art. 25 ust. 1 pkt 2, ust. 2 i 3 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 1870 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 18.06.2019 r. (data wpływu 19.06.2019 r.) Fundacji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, ul. Dominikańska 19C, 02-738 Warszawa o wydanie „*opinii dotyczącej imprez masowych organizowanych w ramach Festiwalu „Pol’and’Rock – 2019”, który odbędzie się w dniach 31 lipca - 4 sierpnia 2019 r.*” w Kostrzynie nad Odrą, uzupełnionego pismem z dnia 01.07.2019 r. (otrzymanym za pośrednictwem poczty elektronicznej), po zapoznaniu się z przedłożoną dokumentacją dotyczącą zabezpieczenia sanitarnego w/w Festiwalu

opiniuje pozytywnie

organizację w dniach 31 lipca – 4 sierpnia 2019 r. Festiwalu „Pol’and’Rock –2019” w Kostrzynie nad Odrą, obejmującego cykl pięciu imprez masowych wraz z zapleczem (w tym polem namiotowym oraz strefami sponsorskimi, gastronomicznymi i sanitarnymi) dla przewidywanej liczby uczestników do 110 000 osób przebywających na stałe na terenach sąsiadujących z organizowanymi imprezami masowymi oraz maksymalnej liczby do ok. 300 000 osób odwiedzających teren Festiwalu w ciągu 4 dni

pod warunkiem:

1. zabezpieczenia sanitarnego Festiwalu, obejmującego rzeczywisty czas jego trwania, tj.: **okres od chwili udostępnienia terenu uczestnikom Festiwalu do czasu opuszczenia przez nich tego terenu;**

2. zapewnienia wody do spożycia przez ludzi odpowiadającej wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Z 2017 r., poz. 2294), **we wszystkich punktach czerpalnych** (w tym także z nowo wybudowanych odcinków sieci wodociągowej), łącznie z gastronomią, Wioskami Piwnymi, Pokojową Wioską Kryszny, tymczasowym marketem Lidl Polska Sklepy Spożywcze, popartym wynikami badań laboratoryjnych, **w terminie do dnia 25.07.2019 r.;**
3. w przypadku udostępnienia uczestnikom Festiwalu obiektów/miejsc/instalacji przeznaczonych do ochładzania ciała lub kąpieli podczas upalnej pogody, woda powinna spełniać wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) oraz rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016), w ścisłym odniesieniu do stosowanych w nich rozwiązań technicznych, w szczególności tego, czy systemy te mają charakter przepływowy otwarty, czy też woda krąży w systemach zamkniętych (co jest dopuszczalne wyłącznie pod warunkiem stosowania układów filtracji i dezynfekcji wody w obiegach).
4. zapewnienia bieżącej zimnej i ciepłej wody przy umywalkach w szpitalu polowym i punktach medycznych, punktach gastronomicznych i obrotu detalicznego żywnością oraz pomieszczeniach/kontenerach sanitarnych;
5. zapewnienia, zgodnie z deklaracją:
  - 3 ogólnodostępnych stref umywalni o zwiększonej wydajności (300 kranów) oraz 12 wolnostojących pryszniców, podłączonych do kanalizacji sanitarnej,
  - 154 kabin prysznicowych wraz z umywalkami (z odprowadzeniem ścieków do kanalizacji sanitarnej) w dwóch strefach płatnych pryszniców,
  - 115 kabin prysznicowych wraz z umywalkami, 152 kabin ustępowych, 45 stanowisk pisuarowych oraz 3 kontenery toaletowo-prysznicowe dla osób niepełnosprawnych w trzech strefach płatnych pól namiotowych TOI CAMP (FAMILY, I, II), z odprowadzeniem ścieków do kanalizacji sanitarnej,
  - 1300 przenośnych kabin ustępowych, 10 kabin przystosowanych dla osób niepełnosprawnych oraz 30 czterostanowiskowych pisuarów, rozstawionych na terenie imprezy (w tym na zapleczu organizatora) oraz dodatkowo 30 stanowisk pisuarowych przy strefach segregacji odpadów. Zgodnie ze wskazaniem organizatora 300 kabin ustawionych zostanie w strefach zamkniętych, przeznaczonych dla służb organizatora, pozostałe 1000 sztuk zostanie udostępnione uczestnikom);

Uwaga! mając na uwadze zmienną liczbę uczestników Festiwalu, w przypadku zwiększania się ich liczby w trakcie jego trwania, należy udostępnić uczestnikom dodatkową liczbę kabin ustępowych (przyjmując 1 kabinę na kolejne 1000 osób).

6. zapewnienia zaplecza sanitarnego z odpowiednią ilością kabin ustępowych dla pracowników punktów gastronomicznych i obrotu detalicznego żywnością obsługujących uczestników imprezy, w tym także Wiosek Piwnych, Pokojowej Wioski Kryszny, tymczasowego marketu Lidl Polska Sklepy Spożywcze oraz gastronomii wydzielonej dla służb przystankowych;
7. **usuwania ścieków z urządzeń nie włączonych w system kanalizacji miejskiej** (w tym z punktów gastronomicznych, punktów medycznych, kontenerów sanitarnych) do kanalizacji połączonej ze szczelnymi, zamkniętymi zbiornikami (przy zapewnieniu drożności instalacji odpływowej) **oraz systematycznego dostosowanego do potrzeb ich wywożenia do wyznaczonych punktów zlewnych;**
8. utrzymywania bieżącej czystości w przenośnych kabinach ustępowych i kontenerach sanitarnych oraz dostosowania częstotliwości ich serwisowania i wywożenia ścieków ze zbiorników bezodpływowych, kabin ustępowych, kontenerów sanitarnych do rzeczywistych potrzeb;
9. doświetlenia miejsc ustawienia toalet przenośnych umożliwiającego korzystanie z kabin w godzinach nocnych oraz terenu umywalni i punktów zbiórki odpadów działających w systemie 24h;
10. zapewnienia odpowiedniej ilości pojemników i kontenerów (o wysokości umożliwiającej załadunek odpadów przez ludzi), przeznaczonych do gromadzenia odpadów stałych oraz **niezwłocznego ich opróżniania/ wymieniania w przypadku ich zapelnienia;**

Uwaga! Plość i miejsce ustawienia kontenerów należy dostosować do ilości wytwarzanych w danym obszarze odpadów;

11. utrzymywania terenu Festiwalu, w tym miejsc odbywania się imprez masowych, w odpowiednim stanie sanitarnym poprzez systematyczne ich porządkowanie oraz bezwzględne uporządkowania terenu Festiwalu niezwłocznie po jego zakończeniu;
12. właściwego zorganizowania i zaangażowania odpowiedniej liczby osób do utrzymywania czystości terenu w trakcie trwania Festiwalu (szczególnie w obszarach: sceny głównej, pasażu handlowego, umywalni, sektorów pola namiotowego, a także przy punktach gastronomicznych, wioskach piwnych i tymczasowym markecie Lidl) oraz włączanie ich w razie potrzeby w bieżące działania porządkowe, wynikające ze wskazania nadzorujących ich osób;

Uwaga! Obowiązkiem organizatora jest zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego, w tym utrzymywanie czystości i porządku terenu oraz jego egzekwowanie od podmiotów, które uzyskały zgodę organizatora na prowadzenie działalności na terenie Festiwalu.

W przypadku stwierdzenia przez służby sanitarne nieprawidłowości w powyższym zakresie wobec osób odpowiedzialnych wskazanych przez organizatora we wniosku będą stosowane sankcje karne;

13. gromadzenia odpadów medycznych, zgodnie z przedstawioną *Procedurą Higieniczno-Epidemiologiczną (PH-E):02*:

- w miejscu ich wytwarzania - w workach jednorazowego użycia o odpowiedniej kolorystyce umieszczonych na stelażach lub w sztywnych pojemnikach (jednorazowego lub wielokrotnego użycia) w sposób pozwalający na uniknięcie zakażenia osób mających kontakt z workiem lub pojemnikiem. Stelaże i pojemniki powinny być wyposażone w pokrywy otwierane za pomocą nożnej dźwigni pedałowej oraz oznaczone właściwymi kodami;
- poza miejscem ich wytwarzania - zapewnienie transportu odpadów do miejsca ich tymczasowego składowania, z częstotliwością dostosowaną do rzeczywistych potrzeb oraz ich składowania w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osób nieupoważnionych

14. prawidłowego opisywania odpadów medycznych w miejscach ich wytwarzania (worki czerwone) uwzględniającego następujące informacje:

- 1) kod odpadów w nich przechowywanych,
- 2) nazwę wytwórcy odpadów medycznych,
- 3) nr REGON wytwórcy odpadów medycznych,
- 4) nr książki rejestrowej wytwórcy odpadów medycznych w rejestrze podmiotów wykonujących działalność leczniczą, o którym mowa w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2190 ze zm.), wraz z podaniem organu rejestrowego,
- 5) datę i godzinę otwarcia (rozpoczęcia użytkowania),
- 6) datę i godzinę zamknięcia.

15. zapewnienia odpowiedniej ilości narzędzi i sprzętu medycznego służącego do wykonywania świadczeń medycznych udzielanych w ambulatorium chirurgicznym **bez konieczności sterylizacji narzędzi** oraz właściwych warunków przechowywania wyrobów medycznych sterylnych na terenie szpitala polowego i w punktach medycznych;

Uwaga! warunki i sposób przechowywania wyrobów medycznych na stanowiskach powinny zabezpieczać je przed kontaminacją lub uszkodzeniem;

16. zapewnienia dostatecznej ilości środków dezynfekcyjnych przeznaczonych do dezynfekcji sprzętu medycznego, powierzchni, powłok skórnych przed iniekcjami

- oraz do dezynfekcji rąk i stosowania ich zgodnie z deklarowanym przez producenta przeznaczeniem, m.in. środków antyseptycznych do dezynfekcji rąk;
17. umieszczenia kontenerów sanitarnych z umywalkami przeznaczonymi do mycia rąk personelu medycznego bezpośrednio przy szpitalu polowym i punktach medycznych, w celu umożliwienia sprawnego przeprowadzenia higienicznego mycia rąk po każdym kontakcie z pacjentem, a także **zapewnienia rezerwowego źródła wody** (dostęp do wody z odprowadzeniem ścieków do zbiornika bezodpływowego), usytuowanego w najbliższej odległości od miejsca świadczenia usług medycznych;
  18. zapoznania personelu medycznego z procedurami zapobiegającymi zakażeniom i chorobom zakaźnym związanymi z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, co powinno zostać potwierdzone podpisem;
  19. zapewnienia **przy wszystkich punktach gastronomicznych** (w tym w punktach gastronomicznych obsługiwanych przez firmę „W Pół Drogi” Robert Korzeniowski) przyłączy z bieżącą wodą oraz możliwością odprowadzenia ścieków do kanalizacji lub profesjonalnych zbiorników bezodpływowych, umożliwiających ich opróżnianie przez firmy serwisujące;
  20. zapewnienia pracownikom punktów gastronomicznych możliwości umycia rąk po skorzystaniu z toalety (toalety wyposażone w umywalki bądź umywalki przenośne ustawione bezpośrednio przy kabinie ustępowej);
  21. zabezpieczenia zaplecza gastronomicznego wraz z przyłączami wodno – kanalizacyjnymi i toaletami przeznaczonymi wyłącznie dla osób prowadzących działalność gastronomiczną, przed dostępem osób postronnych;
  22. egzekwowania zakazów i nakazów wynikających z „Regulaminu prowadzenia działalności gastronomicznej i handlowej w strefie gastronomicznej na Festiwalu Pol’and’Rock w latach 2019-2020” oraz ścisłej współpracy w tym zakresie z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Gorzowie Wlkp. po otrzymaniu sygnału o naruszeniu zasad określonych w w/w regulaminie (w przypadkach stwierdzenia rażących naruszeń stanu sanitarnego oraz wprowadzania do obrotu drobiu i produktów drobiowych);

Uwaga! stanowisko Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. w sprawie braku możliwości sprzedaży drobiu i produktów drobiowych podczas imprezy zostało przekazane zarówno organizatorowi imprezy jak i zgłaszającym się podmiotom zamierzającym prowadzić działalność gastronomiczną.

UZASADNIENIE

Pan Radosław Mysiek, reprezentujący Fundację Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, ul. Dominikańska 19C, 02-738 Warszawa, wnioskiem z dnia 18.06.2019 r. (data wpływu 19.06.2019 r.), uzupełnionym pismem otrzymanym w dniu 01.07.2019 r., zwrócił się do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. z prośbą o „wydanie opinii dotyczącej imprez masowych organizowanych w ramach Festiwalu „Pol'and'Rock – 2019”, który odbędzie się w dniach 31 lipca - 4 sierpnia 2019 r.” w Kostrzynie nad Odrą, (na obszarze obejmującym rejon pomiędzy ulicami: Sportową, Północną i Aleją Milenijną).

We wniosku Organizator wskazał, iż zapewni uczestnikom:

- 3 strefy ogólnodostępnych umywalni o zwiększonej wydajności (300 kranów) oraz 12 wolnostojących pryszniców, podłączonych do kanalizacji sanitarnej, a także jedną strefę wolnostojących umywalek ze zbiornikami bezodpływowymi,
- 154 kabiny prysznicowe wraz z umywalkami (z odprowadzeniem ścieków do kanalizacji sanitarnej) w dwóch strefach płatnych pryszniców,
- 115 kabin prysznicowych wraz z umywalkami, 152 kabin ustępowych, 45 stanowisk pisuarowych oraz 3 kontenery toaletowo-prysznicowe dla osób niepełnosprawnych w trzech strefach płatnych pól namiotowych TOI CAMP (FAMILY, I, II), z odprowadzeniem ścieków do kanalizacji sanitarnej,
- 1300 przenośnych kabin ustępowych, 10 kabin przystosowanych dla osób niepełnosprawnych oraz 30 czterostanowiskowych pisuarów, rozstawionych na terenie imprezy (w tym na zapleczu organizatora) oraz dodatkowo 30 stanowisk pisuarowych przy strefach segregacji odpadów. Zgodnie ze wskazaniem organizatora 300 kabin ustawionych zostanie w strefach zamkniętych, przeznaczonych dla służb organizatora, pozostałe 1000 sztuk zostanie udostępnione uczestnikom).
- Kontenery do gromadzenia odpadów komunalnych (25 sztuk o pojemności 5-34 m³) zostaną ustawione w strefach organizatora i będą opróżniane codziennie w godzinach wczesnoporannych oraz doraźnie (na wezwanie), przez Miejskie Zakłady Komunalne w Kostrzynie nad Odrą. System sprzątnia i utrzymywania czystości terenu festiwalu będzie prowadzony w oparciu o harmonogram prac realizowanych przez firmę Armex Sp. z o.o. z Zielonki. Ww. działania sprzątnia zostaną uzupełnione w system zbierania odpadów prowadzony w ramach akcji „Zaraz będzie czysto”, polegający na umieszczeniu na terenie festiwalu bezobsługowych stref zrzutu odpadów (37 punktów) oraz obsługowych stref segregacji odpadów (4).

Z przedstawionego harmonogramu prac porządkowych terenu festiwalu wynika, że większość miejsc najbardziej newralgicznych (tj. główne ciągi komunikacyjne, pasaż handlowy, tereny zespołów toalet TOI TOI oraz stref sanitarnych) w okresie trwania festiwalu (31.07.- 04.08.2018 r.) będą porządkowane 24h na dobę, przez zespoły liczące 4-6 osób.

- prowadzenie dozoru medycznego, porządkowego oraz sanitarnego terenu Festiwalu.

Osobą odpowiedzialną ze strony organizatora za zabezpieczenie sanitarne będzie specjalista ds. organizacji imprez i bezpieczeństwa Fundacji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Pan Radosław Mysiek, za zabezpieczenie medyczne - Pani Maja Studzińska, natomiast za koordynację sprzątnięcia podczas imprezy Pan Michał Udałowski. Organizator zadeklarował, iż „w bieżącym roku spodziewamy się do 110 000 uczestników Festiwalu przebywających na stałe na terenach sąsiadujących z organizowanymi w ramach Festiwalu imprezami masowymi”. Dodatkowo wskazał, że „w ciągu czterech dni Festiwalu organizator przewiduje łączną ilość odwiedzających teren na 300 000 osób”.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp. po zapoznaniu się z wnioskiem oraz analizie przedłożonej przez Organizatora dokumentacji, biorąc pod uwagę deklarowany sposób zabezpieczenia sanitarnego Festiwalu stwierdza, że **po spełnieniu warunków, do których zobowiązano Organizatora w niniejszej Opinii sanitarnej, zostaną zapewnione podstawowe wymagania higieniczno - sanitarne dla 110 000 uczestników przebywających na stałe na terenie Festiwalu oraz maksymalnej liczby uczestników do ok. 300 000 osób odwiedzających teren Festiwalu w ciągu 4 dni, jak również zostaną spełnione warunki niezbędne do zabezpieczenia obszaru ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych przy ul. Prostej w Kostrzynie nad Odrą.**

W związku z wydzieleniem z terenu Festiwalu odrębnych miejsc przeprowadzania „pięciu imprez masowych”, należy na tych terenach zapewnić infrastrukturę sanitarną, zgodnie z ustawą z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 1870 ze zm.).

Uwaga! Organizator jest zobowiązany do zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego w czasie i miejscu trwania Festiwalu, w tym wdrożenia, nadzorowania postępowania oraz współpracy z Organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w przypadku wystąpienia zatrucia i/lub zakażenia pokarmowego pochodzenia zakaźnego.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Gorzowie Wlkp.

Danuta Kozera
mgr inż. Danuta Kozera

Otrzymują:

1. Fundacja Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, ul. Dominikańska 19c, 02-738 Warszawa
(e-mail: wosp@wosp.org.pl; Radoslaw.Myslek@wosp.org.pl)
2. a/a

Do wiadomości (poczta elektroniczna):

1. Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gorzowie Wlkp.
(e-mail: wsse@wsse.gorzow.pl)
2. Burmistrz Miasta Kostrzyn nad Odrą (e-mail: urząd@kostrzyn.um.gov.pl)
3. Sekcja HŻŻiPU wm.
4. Sekcja Epidemiologii wm.

AS